ARREST VAN HET HOF
VAN 14 DECEMBER 1972 [1]

S.p.a. Marimex
tegen Italiaanse Belastingdienst
(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door de president van de rechtbank Trento)

„Sanitaire keuringen"

Zaak 29-72

Samenvatting

1. *Vrij verkeer van goederen — Beperkingen — Afschaffing — Afwijking in de zin van artikel 36 van het EEG-Verdrag — Enge uitlegging*

2. *Douanerechten — Afschaffing — Heffingen van gelijke werking — Begrip — Rechten wegens sanitaire keuringen — Verbod*
(EEG-Verdrag, art. 9, 's Raads verordening nr. 805/68, art. 22)

1. Artikel 36 moet als uitzondering op de fundamentele regel van de afschaffing van alle belemmeringen van het vrije verkeer van goederen tussen de Lid-Staten eng worden uitgelegd.

2. Het verbod om in het verkeer tussen de Lid-Staten enig douanerecht of enige heffing van gelijke werking toe te passen, heeft betrekking op iedere bij of wegens invoer geheven belasting welke bepaaldelijk een ingevoerd produkt en niet een soortgelijk nationaal produkt betreft en derhalve, door wijziging van de kostprijs, uiteindelijk op het vrije verkeer van goederen een zelfde beperkende invloed heeft als een douanerecht.
Onder dit verbod, volgens hetwelk niet kan worden onderscheiden naar gelang van het doel dat met de heffing der af te schaffen geldelijke lasten werd beoogd, vallen derhalve ook rechten welke worden geheven wegens sanitaire keuringen die bij invoer der waren worden verricht.

In de zaak 29-72

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van de president van de rechtbank te Trento, in het aldaar aanhangig geding tussen

1 — Procestaal: Italiaans.

S.P.A. MARIMEX, gevestigd te Milaan, Via Litta 7,

ITALIAANSE BELASTINGDIENST, en in de persoon van de minister van Financïen

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van artikel 22, lid 1, van verordening (EEG) nr. 805/68 van de Raad van 27 juni 1968 (PB nr. L 148, blz. 24) en artikel 95 van het EEG-Verdrag

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, R. Monaco en P. Pescatore, Kamerpresidenten, A. M. Donner (rapporteur) en J. Mertens de Wilmars, Rechters,

Advocaat-Generaal: K. Roemer
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — De feiten en het procesverloop

Overwegende dat de feiten en het procesverloop kunnen worden samengevat als volgt:

De S.p.a. Marimex (verzoekster in het hoofdgeding) heeft via de Brennerpas op 26 juli 1971 een partij gekoeld rundvlees, groot 5 267 kg, en op 17 september 1971 dertig levende runderen uit Duitsland geïmporteerd. Beide malen vond aan de grens een sanitaire controle plaats, verricht door een rijksdierenarts. De S.p.a. Marimex heeft deswege op het douanekantoor te Fortezza sanitaire belasting betaald, te weten 10 lire per kilogram vlees (in totaal 52 670 lire) alsmede 1 000 lire per rund (in totaal 30 000 lire). Zij meent dat zij deze bedragen niet schuldig was en dat hier sprake is van „heffingen van gelijke werking" als douanerechten, welke heffingen verboden zijn krachtens artikel 22, lid 1, eerste streepje, van verordening (EEG) nr. 805/68. Op 8 mei 1972 wendde zij zich tot de president van de rechtbank te Trento met verzoek de Italiaanse belastingdienst — in de persoon van de minister van Financiën — te veroordelen tot terugbetaling van genoemde bedragen.

Bij beschikking van 17 mei 1972 schorste de president deze (dwangbevel) procedure met bevel dat de stukken zouden worden gesteld in handen van het Hof van Justitie ter fine van een prejudiciële beslissing ex artikel 177 van het EEG-Verdrag inzake de vraag:

„Is een door de Italiaanse staat bij overschrijding van de grens toegepaste heffing wegens keuring van levende runderen en rundvlees als een heffing van gelijke werking als douanerechten in de zin van artikel 22, lid 1, van verordening nr. 805/68/EEG te beschouwen, ook wanneer deze waren, indien binnen de Italiaanse staat voortgebracht, worden onderworpen aan een heffing die a) niet van staatswege wordt toegepast en b) wordt berekend volgens andere criteria dan die voor de berekening van de heffing op levende runderen en rundvlees in geval van invoer?".

De verwijzingsbeschikking is op 26 mei 1972 ter griffie ingeschreven. Overeenkomstig artikel 20 van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door de S.p.a. Marimex, door de regeringen van de Italiaanse Republiek en van het Koninkrijk der Nederlanden en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen.
Op rapport van de Rechter-Rapporteur en de Advocaat-Generaal gehoord, heeft het Hof van instructiemaatregelen afgezien.
Ter terechtzitting van 4 oktober 1972 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door verzoekster in het hoofdgeding, de regering van de Italiaanse Republiek en de Commissie. Marimex was vertegenwoordigd door de te Milaan gevestigde advocaten Ubertazzi en Capelli, de Italiaanse Regering door haar ambassadeur Maresca, als gemachtigde, bijgestaan door de sostituto dell'avvocato generale dello Stato Zagari, en de Commissie door haar juridische adviseurs mevrouw Dona-Viscardini en Oldekop.
De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 21 november 1972 zijn conclusie genomen.

II — Opmerkingen ingediend krachtens artikel 20 van het Statuut

Overwegende dat de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut ingediende opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

1. De ontvankelijkheid van de vraag

De *Commissie* maakt bezwaar tegen de redactie der vraag; daarin wordt een „door de Italiaanse staat" toegepaste heffing ter sprake gebracht, zodat men het Hof eigenlijk vraagt rechtstreeks uitspraak te doen inzake de verenigbaarheid der in het hoofdgeding omstreden Italiaanse belasting met het Gemeenschapsrecht.
Blijkens artikel 177 ken het Hof van Justitie zich slechts uitspreken over de uitlegging van het Verdrag en van handelingen van de instellingen der Gemeenschap alsook over de geldigheid dier handelingen. De Commissie geeft daarom in overweging in de vraagstelling de verwijzingen naar het onderhavig geval te laten vervallen.

2. De vraag of wegens veterinaire keuringen geheven rechten heffingen van gelijke werking als douanerechten zijn

De S.p.a. Marimex (hierna te noemen: Marimex) wijst er in de eerste plaats op, dat het de Italiaanse staat vrijstond runderen en rundvlees bij invoer op Italiaans grondgebied aan veterinaire inspectie te onderwerpen. Dit volgt zowel uit artikel 36 van het EEG-Verdrag als uit 's Raads richtlijnen van 26 juni 1964 nrs. 64/432/EEG en 64/433/EEG (PB 1964, blz. 1977 en 2012) inzake vraagstukken van gezondheidspolitiek op het gebied van het intracommunautair handelsverkeer in runderen, varkens en vers vlees.
De aan de Lid-Staten verleende machtiging vindt haar begrenzing in artikel 36: „uit hoofde van bescherming van . . . de gezondheid en het leven van personen, dieren . . .".
Na een globaal overzicht te hebben gegeven van de doctrine en 's Hofs jurispru-

dentie inzake de term „heffing van gelijke werking" in de zin van de artikelen 12, 13 en 16 van het EEG-Verdrag, komt Marimex tot de conclusie dat de heffing wegens veterinaire inspectie aan de grens onwettig is, immers is te beschouwen als een heffing van gelijke werking als douanerechten in de zin van artikel 22, lid 1, van verordening nr. 805/68. Zij beroept zich wat die heffing betreft op de volgende argumenten:

a) zij is bij soeverein besluit van de betrokken Lid-Staat ingesteld;
b) zij wordt bij grensoverschrijding toegepast;
c) zij leidt ertoe dat de betrokken produkten duurder worden;
d) zij is niet de tegenprestatie voor een in het uitsluitend en werkelijk belang van de importeur verleende dienst;
e) de veterinaire inspectie aan de grens vindt plaats in het algemeen belang, namelijk ter bescherming van een gezonde nationale veestapel en de volksgezondheid, zodat de heffing geen retributie is doch het algemeen welzijn dient;
f) de term heffing van gelijke werking wordt in artikel 22, lid 1, van verordening nr. 805/68 in dezelfde zin gebezigd als in het EEG-Verdrag: de verordening heeft dus ook de hierbedoelde heffing afgeschaft, en wel per 29 augustus 1968.

De regering van de *Italiaanse Republiek* betoogt dat de wettigheid der veterinaire grensinspectie, gezien verordening nr. 805/68, boven twijfel staat.
Ten aanzien van de wettigheid der te dier zake geheven belasting merkt zij op, dat hier sprake is van een tegenprestatie voor een door de administratie aan de ondernemer verleende dienst, en wel van een tegenprestatie voor de sanitaire inspectie.
De causa dezer belastingheffing is de verlening van een werkelijke — op sanitair gebied gelegen — dienst, die niet uitsluitend verleend wordt met het oog op de algemene belangen van volksgezondheid en behoud van een gezonde veestapel, doch ook in het — particulier — belang van de eigenaar der waren.
Bovendien is zij gesteld op een bedrag overeenkomende met de kosten die in personeel en materieel opzicht aan de dienst verbonden waren. Uit dit betoog volgt dat deze belasting niet als een heffing van gelijke werking als douanerechten in de zin van artikel 22, lid 1, van verordening nr. 805/68/EEG is te beschouwen.
De *Nederlandse Regering* deelt, wat de wettigheid der veterinaire grenscontrole betreft, de opvatting van de Italiaanse Regering. Ten aanzien van de wettigheid der heffing ontwikkelt zij het volgende betoog:
Het direct belang van de importeur bij de keuring kan niet het enig criterium zijn om uit te maken of de hierbedoelde heffing is te beschouwen als tegenprestatie voor een dienst door de nationale administratie verleend. Men dient ook rekening te houden met het indirecte belang dat de consumenten bij veterinaire inspectie van geïmporteerd vlees hebben.
Het profijtbeginsel brengt mede dat de verbruikers in de kosten van sanitaire controle bijdragen via een heffing op de desbetreffende waren.
De Nederlandse Regering acht de beginselen welke het Hof van Justitie heeft opgesteld in zijn arrest van 16 juni 1966, gewezen in de gevoegde zaken 52 en 55-65, Bondsrepubliek Duitsland/Commissie, Jurisprudentie 1966, blz. 310 en volgende niet van overeenkomstige toepassing op de onderhavige casuspositie, waarin het gaat om een onderzoek naar de kwaliteit van de produkten zelf, dat wel degelijk tot verbetering van hun marktpositie kan leiden.
Voorts behoort het thans aan de orde zijnde veterinaire onderzoek niet noodzakelijkerwijs tot de normale overheidstaken; een objectief onderzoek naar de hoedanigheid van het produkt kan door een onafhankelijk deskundige worden verricht. Zou de nationale wet slechts overlegging verlangen van schriftelijke bescheiden waaruit van het onderzoek der waar door een bij invoer aangewezen deskundige blijkt, dan zouden de impor-

teurs eveneens gedwongen zijn geweest uitgaven te maken — die dan echter niet zouden kunnen worden aangemerkt als „een wegens gensoverschrijding eenzijdig op de waren gelegde geldelijke last" —.
De heffing moet aan twee voorwaarden voldoen:

a) zij dient evenredig te zijn aan de verleende dienst (in casu aan de gekeurde hoeveelheid vlees),

b) zij moet beperkt blijven tot de werkelijke kosten aan de keuring verbonden.

De Nederlandse Regering komt op grond van deze argumenten tot de conclusie dat de hierbedoelde heffing niet als een „heffing van gelijke werking als douanerechten" in de zin van artikel 22, lid 1, van verordening nr. 805/68/EEG is te beschouwen.
De Commissie van de Europese Gemeenschappen komt ten aanzien van de wettigheid der hierbedoelde veterinaire controle tot dezelfde conclusie als Marimex en de Italiaanse en de Nederlandse Regering. Met betrekking tot de wettigheid der heffing wijst de Commissie er allereerst op dat een nauw verband tussen de sanitaire controlemaatregelen en de te dier zake geheven belastingen niet aan een zelfstandig onderzoek naar die belastingen in de weg staat.
Wijzende op de omschrijving van heffingen van gelijke werking die het Hof van Justitie in zijn arrest van 1 juli 1969 (in de zaak 24-68, Commissie/Italiaanse Republiek, Jurisprudentie 1969, blz. 193 e.v.) heeft gegeven (in verband waarmede ook het arrest van dezelfde datum, gewezen in de gevoegde zaken 2 en 3-69, Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders/Brachfeld and Sons e.a., Jurisprudentie 1969, blz. 211 e.v., aandacht verdient) betoogt de Commissie dat belastingen als hierbedoeld in beginsel onder de term heffingen van gelijke werking kunnen worden gebracht, mits zij wegens grensoverschrijding op de ingevoerde waren worden gelegd.
Daarentegen mag de term niet worden gebruikt voor belastingen geheven als tegenprestatie voor een dienst verleend door de administratieve gezagsorganen. Uit 's Hofs jurisprudentie blijkt dat de volgende strenge maatstaven in acht moeten worden genomen, wil een belasting als zulk een tegenprestatie worden aangemerkt:

a) er moet sprake zijn van een administratieve dienst die voor de belaste waren een concreet en verifieerbaar voordeel oplevert;

b) de last moet aan dit voordeel geëvenredigd zijn.

Het bedrag der belasting kan dus niet afhangen van de kosten die de administratie voor de dienstverlening heeft te maken, doch wel van het voordeel en de waardevermeerdering welke daaruit voor de belaste waren voortvloeit.
Ook al dragen deze belastingen een ander karakter dan die waarover het Hof zich reeds uitsprak — doordien zij verband houden met administratieve werkzaamheden waarvoor gespecialiseerd personeel en technische uitrusting nodig is —, de veterinaire keuringen bij de invoer houden voor de belaste waren geen enkel concreet en verifieerbaar voordeel in en geschieden alleen in het algemeen belang, te weten een betere bescherming van de volksgezondheid en van de nationale veestapel. Dat de sanitaire keuringen de kwaliteit der ingevoerde produkten waarborgen, wil niet zeggen dat hun verhandelbaarheid wordt vergroot: geschiktheid voor menselijke consumptie moet worden beschouwd als intrinsieke en natuurlijke eigenschap der produkten, die hun waarde in geen geval kan verhogen.
Ten slotte merkt de Commissie op dat de uitvoerende Lid-Staten krachtens richtlijn nr. 64/432/EEG gehouden zijn er nauwlettend op toe te zien dat slachtkoeien aan de gestelde veterinaire voorwaarden voldoen; dat zij in geval van uitvoer bij aankomst aan de Italiaanse grens wederom worden gekeurd, namelijk door de Italiaanse gezondheidsdienst; dat een derde onderzoek onmiddellijk voor en na het slachten plaatsvindt; dat de grenscontrole, gezien al deze inspecties, voor de ingevoerde wa-

ren kennelijk geen enkel specifiek voordeel betekent.
De Commissie komt tot de negatieve conclusie dat de geldelijke lasten die aan de sanitaire grenscontroles verbonden zijn, niet als de tegenprestatie voor administratieve diensten zijn te beschouwen en dus niet zijn vrijgesteld van het verbod van heffingen van gelijke werking als douanerechten.
De positieve conclusie dat die lasten heffingen van gelijke werking zijn is echter slechts onontkoombaar wanneer zij uitsluitend op de *ingevoerde* (of uitgevoerde) produkten rusten, dat wil zeggen niet als „binnenlandse belastingen" in de zin van artikel 95 van het EEG-Verdrag mogen worden beschouwd.

3. De vraag of belastingen wegens veterinaire grenscontrole zijn te beschouwen als binnenlandse belastingen als bedoeld in artikel 95 van het Verdrag

Marimex wijdt een uitvoerige bespreking aan de verschillende feitelijke en juridische problemen die de oplossing van dit vraagstuk aan de orde stelt. Marimex' betoog kan worden gesplitst in twee gedeelten: a) de hierbedoelde belastingen zijn uit hoofde van haar rechtskarakter onverenigbaar met artikel 95 van het EEG-Verdrag; b) zij zijn met dat artikel onverenigbaar wegens de verschillen tussen de sanitaire belastingen op de intracommunautaire invoer van rundvlees enerzijds en op soortgelijke nationale produkten anderzijds.

A — Marimex noemt de volgende argumenten op grond waarvan de hierbedoelde belastingen haars inziens niet tot de binnenlandse belastingen van artikel 95 van het EEG-Verdrag mogen worden gerekend.

1. Zowel het EEG-Verdrag, dat artikel 95 plaatst onder de „bepalingen betreffende de belastingen" als het Hof (in zijn arrest van 14 december 1962 in de gevoegde zaken 2 en 3-62, Commissie/Groothertogdom Luxemburg en Koninkrijk België, Jurisprudentie 1962, blz. 865 e.v.) bevestigen dat de belastingen van artikel 95 van het EEG-Verdrag van fiscale aard zijn. Het blijkt bovendien uit artikel 17 van het EEG-Verdrag. De hierbedoelde heffingen daarentegen zijn „extra-fiscaal" van aard, zoals ook uit de nationale inkomstenboekhouding blijkt.

2. De rechten bedoeld in artikel 95 van het EEG-Verdrag zijn binnenlandse inkomsten wegens hun verband met de algemene binnenlandse belasting waarvan zij deel uitmaken of die zij moeten compenseren: grensoverschrijding als zodanig schept de situatie die tot zodanige belastingen leidt niet.
De hierbedoelde belasting is niet een algemene en uniforme belasting op de binnenlandse produktie en op over de grens gebrachte waren. Evenmin is zij als een belasting ter compensatie van binnenlandse belastingen te beschouwen: de belasting wegens de veterinaire grenscontrole is ingesteld om heel andere redenen dan die waarom bij invoer geheven belastingen worden vastgesteld naar evenredigheid van de last die op de nationale produkten rust; zij wordt ook bij uitvoer van levende dieren toegepast; in oorsprong en ontwikkeling was zij steeds onafhankelijk van de retributie wegens inspectie binnenlands; beide soorten belastingen worden in verschillende omstandigheden verschuldigd.
(Volgens Marimex is het belangrijkste verschil daarin gelegen, dat aan ingevoerde runderen en rundvlees strengere voorwaarden zijn gesteld dan aan binnenlandse produkten, omdat er in de richtlijnen 64/432/EEG en 64/433/EEG voor het intracommunautair verkeer strenge normen zijn vastgesteld.)

3. De belastingen van artikel 95 dienen om de fiscale positie van ingevoerde waren met die van de nationale produkten vergelijkbaar te maken, zodat voor de verdeling van de fiscale last over beide categorieën produkten van dezelfde berekeningsgrondslagen moet kunnen worden uitgegaan. Zulk

een grondslag ontbreekt hier; de bedragen van de grenscontrolebelasting worden grotendeels berekend volgens andere maatstaven dan die welke bij de berekening van de vergoedingen voor binnenlandse veterinaire keuringen worden toegepast.

B — Mocht de sanitaire grensbelasting als binnenlandse belasting en niet als heffing van gelijke werking zijn te kwalificeren, dan zou er volgens Marimex ten detrimente van de ingevoerde waren worden gediscrimineerd. Zij voert daartoe vooral de volgende argumenten aan:

1. Over ingevoerde waren moeten twee veterinaire belastingen worden betaald; die wegens veterinaire inspectie aan de grens en die wegens het bezoek van de gemeentelijke dierenarts bedoeld in de leden 13 of 17 en 28 van het ministerieel besluit van 22 december 1969 (Gazzetta ufficiale nr. 16 van 20 januari 1970). Ofschoon in de artikelen 17 en 19 van het presidentiële besluit nr. 1701 van 30 december 1965 (gewone bijlage bij de Gazetta ufficiale nr. 101 van 27 april 1966) zowel de inspectie van de gemeentelijke dierenarts als de desbetreffende heffing schijnt te worden verboden, worden deze bedragen in werkelijkheid steeds geïnd.
2. De hierbedoelde heffing komt geheel aan de staat ten goede, de binnenlandse heffingen worden slechts ten dele toegewezen aan de gemeenten waar zij worden ontvangen. De binnenlands verkregen opbrengsten worden grotendeels toegekend aan de gemeentelijke dierenarts, zodat er in zoverre van een belasting in de zin van artikel 95 van het Verdrag geen sprake is.
3. Vergelijking van de belastingen op ingevoerde levende runderen of rundvlees met het bedrag dat in totaal aan specifieke belasting op de gelijksoortige nationale produktie wordt geheven is als gevolg van de verschillende grondslagen en wijzen van berekening een hachelijke zaak.
4. Gaat men desondanks tot vergelijking der onderscheiden bedragen over, dan blijken de ingevoerde waren het zwaarst te zijn belast.

De *Italiaanse Regering* merkt op dat het op de uitlegging van de communautaire wettelijke regelingen van geen enkele invloed is dat de belasting op binnenlandse produkten door andere lichamen dan de staat wordt geheven. Het doet er weinig toe dat in het kader van de bijzondere bestuursorganisatie van een bepaalde staat de middelen verkregen bij toepassing van de gezondheidwetgeving door gemeentlijke organen worden geïnd, terwijl die inning bij inspectie aan de grens door de organen van de staat geschiedt. De moeilijkheid verbonden aan vergelijking van de maatstaven ter berekening van de belasting op de onderscheiden categorieën produkten, doet zich volgens de Italiaanse Regering slechts voor bij levende dieren. Deze bijzondere problemen vinden hun oorsprong in de sanitaire eisen welke moeten worden gesteld aan de internationale handel in levende dieren, en daarbij is het tijdstip waarop het ingevoerde dier over de grens wordt gebracht in het kader van de algemene gezondheidsbescherming van belang.

Daar de sanitaire controle aan de grens deel uitmaakt van een algemeen sanitair bewakingssysteem, dat ook voor het binnenland geldt, is het overbodig een gedetailleerd onderzoek in te stellen naar de bedragen die bij de sanitaire grenscontrole worden geheven enerzijds en de soortgelijke binnenlandse lasten anderzijds.

De aan deze vergelijking verbonden moeilijkheid vermag trouwens niet te verbergen dat er binnenslands bij de vaststelling van hetgeen voor sanitaire diensten in rekening wordt gebracht soortgelijke maatstaven worden aangelegd.

De Italiaanse Regering concludeert dat de vraag ontkennend moet worden beantwoord, ten minste zo dikwijls als men heeft kunnen aantonen dat de aan grenscontrole verbonden last door de staat zelf wordt opgelegd in het kader van een

— nationale — wettelijke regeling ter bescherming van de volksgezondheid die zowel geïmporteerde als in het land zelf geteelde dieren betreft, terwijl in beide gevallen met wezenlijk homogene criteria wordt gewerkt.

Volgens de *Commissie* blijkt uit 's Hofs arrest in de gevoegde zaken 2 en 3-62 dat een algehele overeenstemming tussen de belastingen op ingevoerde waren en op nationale produkten moet worden verlangd. Anders kan de belastingdruk op beide categoriën produkten onmogelijk worden vergeleken. Van overeenstemming in de zin van artikel 95 is sprake wanneer aan de belasting voor ingevoerde produkten een binnenlandse belasting op soortgelijke nationale produkten beantwoordt (arrest van het Hof van 1 december 1955 in de zaak 45-64, Commissie/Italiaanse Republiek, Jurisprudentie blz. 1089).

Om de vraag van de nationale rechter bevredigend te kunnen beantwoorden zou een meer gedetailleerd onderzoek nodig zijn naar eventuele verschillen tussen rechten wegens sanitaire keuring bij invoer op de hierbedoelde produkten geheven en belastingen te dier zake op gelijksoortige nationale produkten toegepast.

Ten aanzien van belastingen door de Lid-Staten geheven op ingevoerde produkten als bedoeld in verordening nr. 805/68 behoeft er slechts op te worden gewezen dat zij aan de grens worden toegepast en de ingevoerde produkten als zodanig betreffen — des dat hun gewicht in aanmerking wordt genomen —.

Volgens de Commissie blijft de grenskeuring in de praktijk beperkt tot de vaststelling dat de in het land van herkomst afgegeven gezondheidscertificaten voorhanden zijn en een min of meer summier onderzoek van de dieren c. q. het vlees.

Binnenslands op gelijksoortige nationale produkten geheven belastingen kunnen in meer dan één opzicht van genoemde belastingen verschillen:

a) zij worden niet steeds door de staat, doch kunnen ook door lagere plaatselijke lichamen worden geheven;

b) zij behoeven niet noodzakelijkerwijs ten laste van de waren doch kunnen ook ten laste van de producerende ondernemingen worden gebracht;

c) ook indien zij ten laste van de produkten worden gebracht, dan nog worden zij niet steeds geheven wegens keuringen van gelijke strekking of doelstelling als de keuringen van de ingevoerde waren.

A — Verschillen als hierbedoeld zijn voor de toepasselijkheid van artikel 95 van geen enkel belang, en dus evenmin voor het onderscheid tussen „binnenlandse belastingen" in de zin van dat artikel en heffingen van gelijke werking als douanerechten. Het staatsbegrip moet in het Verdrag zo ruim mogelijk worden opgevat, dat wil zeggen in de zin van de eenheid die de staat als subject van het volkenrecht bezit.

B — Artikel 95 is niet van toepassing wanneer de belastingen welke de tegenhanger vormen van die wegens sanitaire keuringen op ingevoerde waren niet ten laste van de gelijksoortige nationale produkten worden gebracht, doch van de vestigingen en ondernemingen die deze produkten verhandelen. In dat geval kan de last op de ingevoerde produkten onmogelijk met die op gelijksoortige nationale produkten worden vergeleken.

De Commissie wijst er nog op dat het bij binnenlandse ten laste van vestigingen en ondernemingen geheven belastingen denkbaar is dat zij indirect de ingevoerde en binnenslands verwerkte of veredelde produkten treffen.

C — In dit geval kan er niet langer zonder meer worden gesproken van een overeenstemming als in artikel 95 wordt verlangd. Omdat beide soorten belastingen naar doelstelling en oorzaak verschillen, kunnen de bedragen waarmede de waren worden belast, onmogelijk worden vergeleken. Door deze verschillen wordt er in de praktijk voorts gestreefd naar uitbreiding van de nationale keuringen van nationale produkten tot ingevoerde produkten, zonder dat ter zake doet of laatstgenoemde produkten

aan de grens reeds zijn gekeurd. Gezien de gevoeligheid der betrokken produkten en hun zeer uiteenlopende bestemmingen, kon dit ook niet anders.
Uit het vorentstaande volgt dat beide soorten produkten in het algemeen pas na invoer — en heffing der bij invoer verschuldigde belastingen — gelijk worden behandeld.
De Commissie concludeert dat belastingen aan de grens geheven wegens sanitaire keuringen van produkten waarop verordening nr. 805/68/EEG van toepassing is, niet als binnenlandse belastingen in de zin van artikel 95 zijn te beschouwen, tenzij er ook binnenslands wegens sanitaire keuringen met een zelfde oorzaak en specifieke doelstelling als die aan de grens belastingen worden geheven, die dan uitsluitend de nationale produkten en niet ooks reeds aan de grens belaste geïmporteerde waren mag treffen.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat de president van de rechtbank te Trento bij beschikking van 17 mei 1972, ingekomen ter griffie op 26 mei 1972, het Hof een vraag heeft gesteld inzake de uitlegging van artikel 22, lid 1, van verordening nr. 805/68 EEG van de Raad, houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector rundvlees (PB L 148, blz. 24);

dat dit artikel, overeenkomstig het bepaalde in artikel 9 van het Verdrag, in het handelsverkeer binnen de Gemeenschap de toepassing van enig douanerecht of enige heffing van gelijke werking verbiedt;

2 Overwegende dat het er in de gestelde vraag om gaat of een geldelijke last, opgelegd wegens een bij grensoverschrijding uitgevoerde sanitaire keuring van runderen en rundvlees, als een heffing van gelijke werking is te beschouwen;

dat de president van de rechtbank de vraag in die zin toelicht dat op gelijksoortige waren, geproduceerd op het grondgebied van de invoerende Lid-Staat, een belasting rust die door andere lichamen dan de staat wordt geheven en wordt vastgesteld volgens rekenkundige maatstaven die met de maatstaven ter vaststelling van de belasting op bedoelde ingevoerde produkten niet kunnen worden vergeleken.

De omvang van de uitzondering, voorzien in artikel 36 van het Verdrag

3 Overwegende dat de regering van de Italiaanse Republiek uit het feit dat volgens artikel 36 van het Verdrag sanitaire keuringen geoorloofd zijn, afleidt dat ook het opleggen van geldelijke lasten ter zake van deze keuringen met het Verdrag in overeenstemming is;

4 Overwegende dat artikel 36 van het Verdrag bepaalt dat „de bepalingen van de artikelen 30 tot en met 34 geen beletsel [vormen] voor verboden of beperkingen van invoer ..., welke gerechtvaardigd zijn uit hoofde van bescherming van ... de gezondheid en het leven van personen, dieren of planten";

dat deze bepaling als uitzondering op de fundamentele regel van de afschaffing van alle belemmeringen van het vrije verkeer van goederen tussen de Lid-Staten eng moet worden uitgelegd en derhalve niet mag worden geacht een machtiging in te houden tot andere maatregelen dan in de artikelen 30 tot en met 34 bedoeld;

5 dat derhalve artikel 36, ofschoon het aan sanitaire keuringen niet in de weg staat, evenmin in die zin mag worden uitgelegd dat ook de heffing van rechten op aan de keuringen onderworpen ingevoerde goederen, bestemd om de kosten dier keuringen te dekken, geoorloofd zou zijn;

dat immers de uitoefening der in artikel 36 bedoelde bevoegdheid de noodzaak van zodanige heffing niet zonder meer medebrengt en dat zij derhalve in het handelsverkeer binnen de Gemeenschap een bijkomende belemmering kan vormen;

dat de vraag derhalve niet kan worden beantwoord door naar artikel 36 van het Verdrag te verwijzen;

De kwalificatie der omstreden rechten, bezien in het licht van artikel 22 van verordening nr. 805/68/EEG

6 Overwegende dat het verbod om in het verkeer tussen de Lid-Staten enig douanerecht of enige heffing van gelijke werking toe te passen betrekking heeft op iedere bij of wegens invoer geheven belasting welke bepaaldelijk een ingevoerd produkt en niet een soortgelijk nationaal produkt betreft en derhalve, door wijziging van de kostprijs, uiteindelijk op het vrije verkeer van goederen een zelfde beperkende invloed heeft als een douanerecht;

7 dat onder dit verbod, volgens hetwelk niet kan worden onderscheiden naar gelang van het doel dat met de heffing der af te schaffen geldelijke lasten werd beoogd, derhalve ook rechten vallen welke worden geheven wegens sanitaire keuringen bij invoer der waren uitgevoerd;

dat dit slechts anders ware wanneer deze geldelijke lasten deel zouden uitmaken van een algemeen stelsel van binnenlandse heffingen waardoor nationale produkten en ingevoerde produkten volgens dezelfde criteria stelselmatig worden belast;

8 dat derhalve als heffingen van gelijke werking als douanerechten zijn te beschouwen geldelijke lasten welke op de produkten worden gelegd wegens bij grensoverschrijding uitgevoerde sanitaire keuringen, en die worden vastgesteld volgens specifieke maatstaven, die met die ter vaststelling van de geldelijke last op soortgelijke nationale produkten niet kunnen worden vergeleken;

Ten aanzien van de kosten

9 Overwegende dat de kosten, door de regering van de Italiaanse Republiek, de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen aan het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking komen en dat de procedure ten aanzien van partijen in het hoofdgeding als een voor de nationale rechterlijke instantie gerezen incident is te beschouwen, zodat deze laatste over de kosten heeft te beslissen;

Gezien de stukken;
Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de mondelinge opmerkingen van de regering van de Italiaanse Republiek, de Commissie van de Europese Gemeenschappen en de vennootschap Marimex;
Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name de artikelen 36 en 177;
Gelet op 's Raads verordening nr. 805/68, met name artikel 22;
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de EEG, met name artikel 20;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITE,

rechtdoende inzake de door de president van de rechtbank te Trento bij beschikking van 17 mei 1972 gestelde vraag, verklaart voor recht:

Als heffing van gelijke werking als douanerechten zijn te beschouwen geldelijke lasten welke op de produkten worden gelegd wegens bij grensoverschrijding uitgevoerde sanitaire keuringen, en die worden vastge-

steld volgens specifieke maatstaven, die met die ter vaststelling van de geldelijke last op soortgelijke nationale produkten niet kunnen worden vergeleken.

Lecourt Pescatore Monaco

Donner Mertens de Wilmars

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op veertien december negentienhonderdtweeënzeventig.

De Griffier

A. Van Houtte

De President

R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL K. ROEMER VAN 21 NOVEMBER 1972 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

De naamloze vennootschap Marimex, gevestigd te Milaan, heeft via de Brennerpas op 26 juli 1971 gekoeld rundvlees en op 17 september 1971 levende runderen uit de Bondsrepubliek Duitsland in Italië ingevoerd. Aan de grens zijn de produkten door een keuringsarts onderzocht, waarvoor de importerende firma bij de douane een sanitaire belasting had de betalen als bedoeld in artikel 32 van de Testo Unico van de gezondheidswetten van 27 juli 1934 (zoals aangevuld bij de wet van 30 december 1970). Deze belasting bedroeg in het eerste geval 10 lire per kg en in het tweede geval 1 000 lire per geïmporteerd dier.
Deze belasting acht de firma Marimex evenwel ongeoorloofd. Haars inziens gaat het hier om heffingen van gelijke werking als douanerechten, die ingevolge artikel 9 van het Verdrag en — voor zover de intracommunautaire handel in runderen en rundvlees betreffende — ingevolge artikel 22 van 's Raads verordening nr. 805/68 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector rundvlees (PB nr. L 148, blz. 24) zijn verboden. Omdat de firma Marimex bovendien van mening is dat genoemde bepalingen rechtstreeks bindende voorschriften zijn die voor particulieren subjectieve rechten doen ontstaan, verzocht zij de president van de rechtbank te Trento om uitvaardiging van een dwangbevel tegen de Italiaanse minister van Financiën, ten einde aldus terugbetaling van de haar opgelegde heffingen te verkrijgen.
De ten processe gerezen gemeenschaps-

1 — Vertaald uit het Duits.